

Somogy vármegye kastélykertjeinek vizsgálata

Besze Viola Zelmira

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapszak, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Kertművészeti és Kertépítészeti
Tanszék

dr. Fekete Albert: egyetemi tanár, intézetigazgató, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A munkám készítése folyamán felkutattam Somogy vármegye kastélykertjeit, vizsgáltam a kialakulásuk körülményeit, jelenlegi állapotukat; történeti kutatásom főként kataszteri térképek, katonai felmérések, és szakirodalom vizsgálatán alapszik.

A kertek jelentős többsége az 1800-as évek után épült, de találtam az 1600-as és az 1700-as években kialakított kastély-kert együtteseket.

A vármegye kastélykertjeinek listájából meghatározott kritériumok alapján választottam ki, hogy melyek azok a kertek, amelyek a legértékesebbek a vármegyében. Ezek szerint öt kastélykert részletes vizsgálatát végeztem el: a somogyvári Széchenyi-kastélykertét, az alsóbogáti Festetics-Inkey kastélykertét, a kutasai Hertelendy-kastélykertét, a viszi Jankovich-kastélykertét és a somogyzsitfai Véssey-kastélykertét.

Az öt részletesebben vizsgált kert tájképi kert, így kialakulásuk ideje, folyamata hasonló, de jelen állapotuk különböző. forráskutatás alapján kitértem a történetükre, helyszíni bejárásuk során szerzett személyes tapasztalataim alapján pedig a jelenlegi állapotukra, különös tekintettel növényállományukra, vízrendszerükre, útrendszerükre és épített elemeikre.

Ezeknél a kiemelten értékes kerteknél már megkezdődtek az értékmegőrzési folyamatok, jelenlegi állapotuk fenntartása biztosított, így bennük van a lehetőség, hogy kertörökségünk elemeiként újra fénykorukat élhessék.

A kutatás során egyértelművé vált, hogy Somogy meghatározó történeti és kulturális értékei egyike a kastélykertek. Nagy kulturális és turisztikai potenciál van bennük, fejlesztésük elősegíthetné a környező kisebb települések fellendülését, munkalehetőséget teremtené és ezzel jobb megélhetést biztosíthatna az ott lakók számára.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a több mint száz kert közül főleg azok tudják megőrizni értékeiket, amelyek közoktatási, turisztikai vagy intézményi hasznosításúak lettek.

A szakdolgozatom készítése során gyönyörű helyeken jártam Somogy vármegyében, próbára tehettem dendrológiai ismereteimet, szóba elegyedtem a helyi lakosokkal, akiktől érdekes és értékes információkat kaptam, megannyi élménnyel, tapasztalattal lettem gazdagabb.